

การสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ช่างพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย Creating an online tutorial series through Google Classroom on Safety in Basic Technician Operations. For students in Mathayom 3, Nong Hin Wittayakhom School Nong Hin District, Loei Province

วราพร ร่มศรี ^{1} ธาวิน หาศรีสุข ^{2} และนพรัตน์ พันธุวาปี ^{3}

E-mail: nopparat.pan@lru.ac.th

โทรศัพท์: 09-0851-7587

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอนและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การ สร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ผ่านGoogle Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมีสมมติฐานการวิจัย ว่าชุด การสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนด้วยชุดการสอนจะมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น

วิธีการดำเนินการ ผู้วิจัยนำชุดการสอน เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ เรียนรายวิชา การงานอาชีพ ภาคเรียนที่ 2/2564 จำนวน 20 คน ก่อนทดลองผู้วิจัยและชี้แจงรายละเอียดกิจกรรม การเรียนการสอนกับผู้เรียนให้เข้าใจก่อน จากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และดำเนินการสอน โดยใช้ชุดการสอน เมื่อเรียนจบในแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดทุกครั้ง และเมื่อเรียนครบทุกหัวข้อ เรื่องแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{\mathbf{X}}$) และ ทดสอบด้วยสถิติที (T-test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอน มีประสิทธิภาพ 83.25/82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และวิเคราะห์หา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติที (T-test) พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์, ประสิทธิภาพบทเรียน, Google Classroom, ผลสัมฤทธิ์ทางารเรียน

Abstract

This research The objectives were to find the effectiveness of the teaching set and to study the learning achievement of Creating a series of teaching online lessons through Google Classroom on safety in the practice of basic mechanics. For Mathayomsuksa 3 students, Nong Hin Witthayakom School, Nong Hin District, Loei Province, it was hypothesized that the teaching set created was effective according to the 80/80 criteria and after the learners had learned with the teaching set, there will be higher learning achievement.

Method of operation The researcher led the teaching series on safety in basic mechanic work. For Mathayomsuksa 3 students, Nong Hin Wittayakhom School, Nong Hin District, Loei Province, the experiment was conducted with a sample group of 20 students studying in occupational subjects, semester 2/2021, before experimenting with the researcher and explaining the details of teaching activities. with students to understand first Then let the learners do the pretest and conduct teaching using the teaching set. After completing each topic Have students do the exercises every time. and when studying all topics Have learners take a posttest, analyze the data by finding the percentage, mean $(\bar{X})$ and test with T-test for dependent samples.

The results of the research showed that the teaching series The efficiency was 93.42 / 92.17 which was higher than the criteria set 80/80 and analyzed for learning achievement by statistical T (T-test). Significance at a scale of .01

Keywords: online lessons, efficiency, google classroom, achievement

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องด้วยปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิด การปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทาง การศึกษาที่ไม่สามารถจัดการ เรียนการสอนแบบปกติได้ จึง จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความ ต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มี องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่ง เรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่ทำ ให้ผู้สอนและผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้องเหมาะสมกับ ลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การ ประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563 : 285)

โดยบทเรียนออนไลน์นั้น ผศ.ดร.ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545: 1) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้คำจำกัดความไว้ 2 ความหมาย คือ บทเรียนออนไลน์ (Online) อีเลิร์นนิง (e-Learning) ความหมายแรกบทเรียนออนไลน์ (Online) อีเลิร์นนิง (e-Learning) หมายถึง การเรียนเนื้อหา หรือสารสนเทศสำหรับการสอน หรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Image) ผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว (Animation) วีดิทัศน์ และเสียง (Sound) โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งใช้เทคโนโลยีการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการ งานสอนต่าง ๆ ความหมายที่สองบทเรียนออนไลน์ (Online) อีเลิร์นนิ่ง (e-Learning) คือ การเรียนในลักษณะใดก็ได้ ซึ่งใช้การ ถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ (Computer) เครือข่ายอินทราเน็ต (Intranet) อินเตอร์เน็ต (Internet) เอ็กซทราเน็ต (Extranet) หรือสัญญาณโทรทัศน์ สัญญาณดาวเทียม

ดังนั้นกลุ่มผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยใน การปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ระลอกที่ 3 ใน ปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนออนไลน์จึงจัดทำชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ กลุ่มสาระการงานอาชีพชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลางแกนกลาง สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการ ทำงาน มีทักษะกระบวนการทำงานและลักษณะนิสัยการทำงานในบทเรียนออนไลน์ประกอบด้วย สื่อวีดิทัศน์ ภาพนิ่ง เนื้อหาตัวอักษร แบบฝึกหัด เกม Kahooot เพื่อให้ผู้เรียนสามรถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1. เพื่อสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ ผ่านGoogle Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ให้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัย ใช้แบบ The One-Group Pretest-Posttest Design ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

 การทดสอบก่อน	การจัดกระทำ	การทดสอบหลัง
$\overline{T_1}$	X	T_2

ที่มา : (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง (Pretest)

X แทน การจัดกระทำ (สอนโดยใช้ชุดการสอน) (Treatment)

 T_2 แทน การทดสอบหลังจากที่จัดกระทำการทดลอง (Posttest)

กรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียดดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ชุดการสอนออนไลน์
ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน
ด้วยแอปพลิเคชัน Google classroom
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม

- 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2. ประสิทธิภาพชุดการสอน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

- 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร ได้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จำนวน 150 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนหนอง หินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 20 คน
  - 3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ประกอบด้วย
  - 3.1.1 แผนการสอน
  - 3.1.2 Google Classroom
  - 3.1.3 สื่อวีดิทัศน์
  - 3.1.4 แบบฝึกหัด
  - 3.1.5 เกม Kahoot
  - 3.1.6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน 3.2 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2.1 ชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ ผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม ประกอบด้วย แผนการสอน สื่อวีดิทัศน์ แบบฝึกหัด เกม Kahoot โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์การสอน เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อ

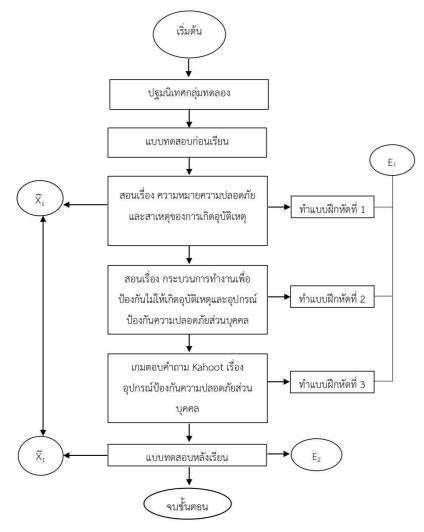
3.2.2 ข้อสอบปรนัย 20 ข้อ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน หาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ IOC

ภาพที่ 2 บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ โดยผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ในภาคการศึกษาที่ 2/2564 มีขั้นตอนการ ทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ รายละเอียดดังภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

- 5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
- 5.1 หาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์ โดยผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยใช้ E1/E2
- 5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ โดยผ่าน Google Classroom เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม อำเภอ หนองหิน โดยใช้ t-test dependent

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่กำหนด 80/80

วิเคราะห์จากคะแนนแบบฝึกหัดและคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด $E_1/E_2=80/80$ ได้ผลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) โดยวิเคราะห์จากคะแนนแบบฝึกหัดแต่ละหัวข้อเรื่อง แล้วนำ คะแนนแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องหาค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนของแบบฝึกหัดแต่ละหัวข้อเรื่อง

รายการ	จำนวน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
	ผู้เรียน		คะแนน		
แบบฝึกหัดที่ 1	20	5	86	4.3	86
แบบฝึกหัดที่ 2	20	5	89.5	4.47	89.4
แบบฝึกหัดที่ 3	20	10	157.5	7.87	78.7
	83.25				
ทดสอบหลังเรียน	20	20	328	16.4	82
	82				

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสร้างชุดการสอนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ (E₁/E₂) = 83.25/82 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน
วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ (t-test) ผลการวิเคราะห์
ข้อมูล รายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

รายการ	N	$\overline{x}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	Т
คะแนน ทดสอบก่อน เรียน	20	8.65	1.39	155	1,235	26.00**
คะแนน ทดสอบหลัง เรียน	20	16.4	1.85			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ทำการทดสอบ พบว่า ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติ (t-test) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนสุงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้โดยมีประสิทธิภาพตัวแรก (E₁) ซึ่งได้จากคะแนนแบบฝึกหัดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 และ ประสิทธิภาพตัวหลัง (E₂) ได้จากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 เช่นกันซึ่งตาม เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนจัดอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณา ประสิทธิภาพของชุดการสอนที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า 80 ตัวหลัง (E₂) มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 80 ตัวแรก (E₁) คือ 83.25 อาจเป็นเพราะในการทำแบบฝึกหัดของผู้เรียนกระทำทันทีที่การเรียนในหัวข้อเรื่องนั้น ๆ จบลงทำให้คะแนนเฉลี่ยได้สูง แต่ ในการทำแบบทดสอบหลังเรียนนั้นผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ในเนื้อหาทั้งหมดและใช้ช่วงเวลาห่างจากการเรียนนานกว่าพอสมควรซึ่ง เป็นไปได้ว่าผู้เรียนเกิดการลืมเนื้อหาไปบ้างส่งผลให้ผู้เรียนทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนได้ต่ำกว่าคะแนนแบบฝึกหัดซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศุภเศรษฐ์ พึ่งบัว (2562) พิมพ์วิภา มะลิลัย ,ดำรัส อ่อนเฉวียง , สุขมิตร กอมณี (2563) นายสุเทพ มะลิวัลย์ (2560)

สรุปผลการวิจัย

- 1. ผลการสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ (E1/E2) = 83.25/82 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
- 2. ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติ (t-test) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลัง เรียนสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1. จากผลการศึกษาวิจัยนี้ เพื่อสร้างชุดการสอนบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย พบว่าสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนให้ เกิดความเข้าใจหลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ได้ดีมากขึ้น สามารถนำความรู้จากการศึกษาไปปฏิบัติตนทำงานตาม หลักความปลอดภัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้
- 1.1 รูปแบบการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างพื้นฐาน ผ่าน Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหินวิทยาคม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีข้อดีใน การตอบสนองต่อความแตกต่าง ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและสามารถกลับไปเรียน ทบทวนกี่ครั้งก็ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สามารถนำวิจัยชุดนี้ไปทดลองสอนผ่านระบบออนไลน์ได้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา สิกขมาน. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจโดยใช้การสอนแบบ E-Learning. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กิดานั้น มลิทอง. (2539). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโพรดักส์.
- เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม. (2559). การออกแบบสื่อการศึกษาสร้างสรรค์ (Creative education media design.). กรุงเทพฯ: สานพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลิยา ลิมปิยากร. (2540). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี
- ชุศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพอิมมพ์เจริญผล
- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2554). อาจารย์มหาวิทยาลัยกับการใช้คอมพิวเตอร์ ในการสอน.เชียงใหม่: สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทียงใหม่
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิทยา วาโย และคณะ. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและ การประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 14 (พ.ค.-ส.ค 63) : 285.
- ทิศนา แขมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 5) .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- ศรัณย์ พรมสวัสดิ์. (2557). การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างเว็บด้วยภาษา HTML สำหรับนักเรียนขั้น มัธยมศึกษาปี ที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ศุภเศรษฐ์ พึ่งบัว. (2562). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาอินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชั่น Google classroom สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปี ที่ 1, วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนการงานอาชีพและ เทคโนโลยี,คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- เสามนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2526). หน่วยการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สุวัฒน์ บันลือ. (2559) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วารสารมหา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 9(4), 122-136
- อภิญญา ปัญญาสิทธิ. (2555). การวิเคราะห์ปัญหาการใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์มหาวิทยาลัยแม่โจ้. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.